

Santiago
Rusinol
Obra completa

FESTA MODERNISTA

DEL

Certamen Literari

celebrat a Sitges

el 4 de Noyembre de 1894

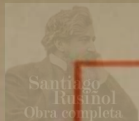
Cutts 189

Amador
1894

FESTA MODERNISTA DEL CAU FERRAT

C.L.
833.40 Fes

Santiago
Rusiñol
Obra completa

Festa Modernista
del
Cau Ferrat

Tercer any

Certamen Literari

celebrat a Sitges

el 4 de Novembre de 1894

BARCELONA

TIP. «L'AVENÇ»: RONDA UNIVERSITAT, 4
1895

Santiago
Rusinol
—Obra completa—

JAUME RUSIÑOL
DISCURS

Santiago
Rusiñol
Obra completa

Es la tercera vegada que'l *Cau Ferrat* se reuneix a prop del mar; la tercera vegada que, fugint del soroll de la ciutat, venim a somniar al peu d'aquesta platja hermosa, a sentir-nos breçar al compas de les onades, a pendre aigues de pòesia, malalts qu'estem del mal de prosa qu'avui corre en la nostra terra.

Venim aquí fugint de la ciutat, per trobar-nos tots junts i junts cantar lo que'ns surti del fons del sentiment, per treure'ns el fred que corre per les venes de tot-hom xoplugant-nos sota la bandera de l'art; per banyar-nos i em-

briagar-nos de sol, de sol i llum que'ns assequi per un moment la tristesa de la boira. Venim perquè necessitem espolçar-nos d'assobre tanta farça egoista, tanta sensatesa fingida, tanta farda de sentit comú, tanta serietat forçada o riure estupid com ha imposat el menestral enriqueit per una banda i per altra la democràcia, an aquesta terra nostra que, per por d'esser boja, se'ns va tornant ensopida.

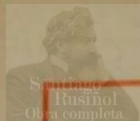
Els ideals d'avui die, les soles lluites que interessin ane les grans majories, són no més que qüestions materials, exigències pel pobre cos; sofriments d'enveja dels uns i estretes d'avarícia dels altres, barallant-se tots plegats per contentar els crits del ventrell; empentes dels de baix i resistències dels de dalt, i crits d'engunia i mossegades d'agonia per disfrutar, pobre gent!, lo que'n diuen el benestar de la vida. ¡Tot per la miserable carn i res pel noble esperit! ¡Tot per allargar la vida i res per hermessejar-la! ¡Tot pels horts productius d'una prosa alimentícia i estragada, i res pels jardins de l'anima, pels florits caminals de la poesia, pels ais del sentiment i les queixes del pobre cor, pels pobres ideals de coses

nobles, acorralats i somorts com si sentissin vergonya de sortir a la cara de la llum!

D'aquell art, fet abans, com plogut de rosada d'una aurora; d'aquell art verge, nascut voltat de lliris i crescut, com un arc de colors que s'aixeca voltat de nuvols que no han rastrejat la terra; d'aquell art somniat mirant enlaire i buscat en el pensament que veu visions d'un més enllà vaporós i difumit; d'aquell art teixit d'heures entre flors descolorides, fresc com el riure d'un infant i misteriós com el pensament d'un vell, no'n queden més qu'espurnes, debils avergonyiments, guspires mig apagades per l'halè fred d'un poble que se li diu positivista i que s'alaba d'esser-ho.

L'art per l'art agonitza, per fer lloc a l'art comerç, a l'art cròmo, a l'art barato, a l'art il·lustrós, qu'és el qu'entén la democràcia de l'art. Res de somniar, amics meus; res de veure visions, de sentir passar vaguetats allà en els nuvols que's formen a l'atmosfera del pensament, de cloure els ulls mirant per dintre un més enllà difumit, d'enamorar-se d'ombres desconegudes: sempre el natural per pauta, sempre esclaus i lligats d'aquét natu-

ral ple de lletjeses i tristors, gornit de baixeses d'esperit i de miseries morals, habitat d'homes somorts, mirant el passat com un llibre sense fulls, no creient en el pervindre, peixent resignats les engrunes del present.

Fa tristesa, amics meus, sentir l'indiferència, la malvada indiferència, am que per tots costats se senten els crits que vibren de l'anima, els batements de tots els cors entusiastes que voldrien sentir l'existència hermosejada, florida, visionada entre clarors enlluernadores que servissin de morfina, i l'interès am que s'escolten i es consenten els roncs d'egoisme, les fredors ciniques, la set de passions baixes, per complaure la carn de bestia que l'home arrossega per les fangoses roderes de la terra. Am posa estoica, vestits d'homes que pensen i somriuen dels que senten, han mort les religions de tots els cors, les velles i les noves, i voldrien matar la nostra, la santa i noble religió de l'art i la poesia; han tret les ilusions dels que sofreixen, donant-los sols per balsem i remei de llurs miseries la promesa de riqueses qu'ells estupidament disfruten; han tret supersticions

que consolaven, a cops d'encens, en nom d'una ciència que coneix mal per mal tots els mals, però que ni els cura ni els distreu, i de la vella aristocràcia n'han fet l'aristocràcia de l'or, una aristocràcia estúpida que volen sostenir per força, covards de la llur obra, tement que'ls demés aprenguin la cançó de l'egoisme qu'ells han entonat fins are.

¡Pobre poesia i pobre art, amb aquèts homes! ¡pobre de tot lo que sigui fill d'una fe o d'un entusiasme! Bé sabeu vosaltres els que canteu pel sol goig de treure-us de l'anima llagrimas i rialles; els que sabeu què vol dir l'intima sensació de sentir-les passar tremoloses per la ploma; els que conteu am colors les embriagueses del sol i els velats misteris de l'ombra; els que veieu els mitjos tons dels dolors, els matisos més delicats de l'amor i sentiú el frec d'unes ales pessigollant per volar; bé sabeu què volen dir per als pobres materialistes aquestes ansies misterioses, com les desprecien, com se'n riuen, com les rebaixen, incapaçs de comprendre-les. Ells no són, no, ni poden ser, modernistes. Ells estan satisfets del món que veuen i no senten desitjos de

cambiar ni de provar de millorar-lo; creuen en el present perquè hi viuen i en viuen, i el pervindre els espanta. No volen que les idees se renovin; no volen que'l passat, aquell passat de poetes i d'artistes, serveixi de xurriaca al present i de fe en lo que vindrà; no són com el gran Greco, el gran Leonard, el Giotto, Boticelli i altres sants que besaven la tomba dels llurs avis i miraven cap al lluny: són homes secs, porucs i mandres d'idees; curts de somnis; rellotges que ni atracen ni avancen, incapaços de sentir les tristeses de la posta ni la rohenta alegria de l'aurora que despunta i s'aixeca majestuosa.

Ella vindrà, aquesta aurora; ella vindrà algun die, malgrat els nuvols negres; i el goig de sentir-la que s'acosta, de pressentir que'ls artistes aquells i aquells poetes, desde llur tomba immortal i gloriosa, ne veuran d'altres com ells, ens fa viure esperançats, an els que creiem en una hermosa renaixença. Molts per ella treballen, molts hi somnien, molts coven en el fons del pensament idees noves i veuen passar visions d'un art que vola; molts senten ja la febre de l'empenta; molts hi sofreixen ocults

sentint el formigueig de quelcom indecís que'ls diu pressentiments a cau d'orella i els fa veure colors indefinits; molts hi sospiren i esperen el raig potent de claretat, d'inspiració, de llum ja feta, que'ls arrencarà del cap l'idea nova, la nova llum, l'obra parida del somniat modernisme.

Mentre esperem, amics meus, per al nostre *Cau*, per aquêt reconet intim, per aquêt niu arrecherat i modest, no volem demanar més qu'una gràcia: que sigui sempre, el nostre *Cau*, un «cau d'ilusions i d'esperances»; que sigui un refugi per abrigar an els que sentin fred al cor; un pedriç on reposar l'esperit qu'arriba malalt del camí enfangat de la terra; una hermita prop del mar, hospital dels ferits d'indiferència, i posada de pelegrins de la Santa Poesia, que vinguin a veure espai, a respirar nuvols i mar i tempestats i serenes, a curar-se el mal del soroll, a omplir-se els pulmons de pau per tornar a volar am més halè vers els boscos i bardices de la vida i continuar la Santa Lluita.

Això voldriem; i voldriem al mateix temps que tots vosaltros els que porteu idees al cap

i sentiu batre-us el cor, deixessiu de somniar baix, qu'alcessiu la veu fins are monologada o ofegada pel ronc de les multituds i diguessiu, cridant fort, al nostre poble, que'l regne de l'egoisme hà de rodolar per terra; que no's viu solament alimentant el pobre cos; que la religió de l'art fa falta a pobres i a rics; que'l poble que no estima als seus poetes hà de viure sense cançons ni colors, cego d'anima i de vista; que'l que passa per la terra sense adorar la bellesa no és digne ni té dret a rebre la llum del sol, a sentir els petons de primavera, a gaudir dels insomnis de l'amor, a embrutar am bava de bestia innoble les hermosures esplendides de la gran Naturalesa.

Això voldriem, oh poetes!, i, per lograr-ho, aquí devant dels nostros ulls tenim dos grans exemples per seguir: les ones per un costat vuidant els més durs penyals, i per l'altre la constancia de l'home doblegant i dominant el ferro verge. Flexibles com l'aigua amorosa podreu abatre els cors de roca; valents com els manyans de l'Edat Mitja podreu doblegar les voluntats de la materia. Treballem a cops de petons i de martells; i en tant aquí

tots junts, tots dels nostros, sense por d'orelles forasteres a l'art i a la poesia, podrem esbravar-nos cridant lo que no gosem dir moltes vegades rodejats del gran remat: que volem ser poetes i que despreciam i planyem an els que no sentin la poesia; qu'estimem més un Leonard de Vinci o un Dant, qu'una provincia o un poble; que preferim ser simbolistes, i desequilibrats, i fins bojos i decadents, a decaiguts i mansos; que'l sentit comú ens ofega; que de prudència a la nostra terra en sobra; que no hi fa res passar per Don Quixots allí ont hi hà tants Sancho-Panzas que pasturen, ni llegir llibres d'encantats allí on no se'n llegeixen de cap mena.

